

Vredelievend

leven in vrede en gelijkwaardigheid, ontwapenend en geduldig

Pelgrimeren en ve een wandeling door de Overbetuwe en Lingewaard

TEKST:

zr. Marga Zwiggelaar OP

BEELD:

Wegen met Zegen

Als wandelaar en projectgroepslid begeeft zr. Marga Zwiggelaar zich regelmatig op Wegen met Zegen, een pelgrimsroute door de Overbetuwe en Lingewaard. Het liefst alleen, maar af en toe met een tochtgenoot. In deze Alle Goeds geeft zij ons een inkijkje in dit inspirerende pelgrimsproject.

Het was nog vóór de coronatijd, toen er bij een aantal enthousiaste wandelaars het idee ontstond om een wandelroute uit te zetten langs kerken en kapellen in de Overbetuwe en Lingewaard. Het startpunt zou Nijmegen moeten zijn. Deze wandelaars waren Wilma Hartogsveld (predikant van de Protestantse Gemeente-Vierperk), Margreet Sanders (pastoraal werker bij de Maria Magdalenaparochie) en Corné van Iersel (vrijwilliger bij het Pelgrimshuis van de rooms-katholieke Antonius van Paduakerk in Nijmegen). Al gauw werd er een projectgroep gevormd voor alle inhoudelijke en zakelijke zaken. Er werden vrijwilligers gerekruteerd voor het uitzetten van de route, het aanbrenge van de bewegwijzering en veel andere, praktische zaken. Waar het meestal ingewikkeld is om voldoende vrijwilligers te vinden, gebeurde hier het omgekeerde. Er meldden zich meer dan voldoende vrijwilligers. En niet alleen bij de vrijwilligers was het enthousiasme groot: ook de meeste kerken droegen zelf ideeën aan.

Dankzij - of ondanks - corona verliep de organisatie voorspoedig. Veel kon niet, maar wandelen kon nog steeds. Door de verschillende lockdowns hadden veel mensen voldoende tijd om routes uit te zetten, na te lopen en te beschrijven. En weer te controleren. En te bewegwijzeren. In mei 2022 kon de route officieel ten doop worden gehouden. Het was een wandelroute (en fietsroute) geworden van ruim 150 kilometer, langs maar liefst 43 (voormalige) kerken en kapellen.

Is dat niet vreemd, pelgrimeren en wandelen als alternatieve manier van kerkzijn, in een tijd dat kerken steeds leger worden? Ook op de route zijn veel kerken gesloten en hebben kerken een andere bestemming gekregen. Pelgrimeren kan juist een kans zijn om mensen weer in contact te brengen met de christelijke cultuur. Wandelen staat dicht bij de christelijke traditie: het behoort tot de oerervaring van het christendom. Jezus en zijn discipelen trokken rond en ook het evangelie werd veelal wandelend verspreid, lopend van de ene plaats naar de andere. Eén van de eerste ontmoetingen van Jezus Christus na zijn verrijzenis was tijdens een wandeling met twee inwoners van Emmaüs. Vanaf het begin van het christendom hebben er allerlei pelgrims-

Een alternatieve manier van kerkzijn

Verbinden:

rd

wegen door Europa, Afrika en Azië gelopen, wegen naar Jeruzalem, of naar Rome. En later naar plaatsen als Santiago de Compostella, of naar Renkum – om maar een plaats in de buurt te noemen. Pelgrimeren hoort dan ook bij het DNA van het christendom.

Op pad met verschillende tradities

Wegen met Zegen is bedoeld als pelgrimsroute. Er is geprobeerd om een aantrekkelijke, afwisselende route te maken. Het is een uitnodiging tot bezinning en om tot rust te komen, zelfs in het – af en toe drukke – gebied van de Betuwe. Voor dit doel is een pelgrimsinspiratieboekje ontwikkeld met allerlei bezinnende teksten en bezinnende opdrachten. De teksten en de opdrachten zijn gekoppeld aan concrete plekken op de route. Het boekje kan gebruikt worden om weer in verbinding te

komen met jezelf, met de omgeving om je heen, met je reisgenoten, en ja, misschien zelfs met God. In het boekje is voldoende ruimte om ook persoonlijke gedachten op te schrijven.

In de Antonius van Paduakerk in Nijmegen wordt regelmatig een vertrekceremonie aangeboden. Dit laat iets zien van de brede religieuze en spirituele dimensie van Wegen met Zegen. De ceremonie put uit verschillende tradities.

Op de route zijn meerdere locaties waar speciale activiteiten kunnen worden georganiseerd, de pleisterplaatsen. Dat is in de eerste plaats Pleisterplaats Ressen, een pioniersplek van de Protestantse Gemeente. Verder zijn het de rooms-katholieke St. Winefriduskerk in Elst, het Dominicanerklooster in Huissen en het Pelgrimshuis van de Antonius van Paduakerk in Nijmegen. Deze activiteiten en initiatieven zijn er steeds op gericht om de route boven de ‘standaard’-route uit te tillen. Uit het reactieboek dat in de Pelgrimskapel van de Antonia van Padua ligt, blijkt dat mensen ook juist behoefte hebben aan deze bezinnende kant van de route. Het afgelopen jaar hebben de pelgrims maar liefst drie boeken vol geschreven met opmerkingen en ervaringen. Dit is ver boven de verwachting! Ook wordt er veelvuldig gebruik gemaakt van de mogelijkheid om even een kaarsje aan te steken.

Wat mij steeds fascineert onderweg is het verschil in landschappen: industriële landschappen, het rivierenland, de stad, boomgaarden, oude dorpen, weilanden, rivierduintjes. Geen etappe is hetzelfde. Hoe ga ik om met de drukte van een grote weg, of met de eenzaamheid van een afgelegen pad? Al wandelend orden ik mijn hoofd. Komen er gedichten op. Of val ik stil. Omdat ik de hele route bewust in contact kom met kerkelijk erfgoed, ben ik als vanzelfsprekend ook bezig met mijn eigen christelijke roots. Ik loop kapellen binnen om een kaarsje te branden. Ik zit even stil op een bankje bij een oude kerk. Oude grond en soms nieuwe grond, doordrongen van gezangen, gebeden, lief en leed. Bij Wegen met Zegen ben ik mij ervan bewust dat ik niet een doorsneeroute loop. Ik ben aan het pelgrimeren. Stap voor stap vervolg ik mijn weg op Moeder Aarde. Ik woon nog niet zo lang in dit gebied. Het is voor mij dan ook een manier om mij te verbinden met mijn nieuwe woonomgeving. Het aardt en grondt mij in nieuwe aarde.

Vanaf de start van het project was duidelijk dat dit geen gewone wandelroute zou worden. Wegen met Zegen was niet voor niets een kerkelijk initiatief. Het verbinden van kerken, mensen en gemeenschappen was en is nadrukkelijk een doel van Wegen met Zegen. En betekent ‘religare’ niet gewoon ‘verbinden’?

www.wegenmetzegen.nl